

Rzecznik Praw Obywatelskich zainterweniował w sprawie nasilających się przypadków nieludzkiego traktowania osób przebywających w placówkach, które prowadzą działalność gospodarczą polegającą na sprawowaniu opieki nad osobami w podeszłym wieku, niepełnosprawnymi lub przewlekłe chorymi.

Najbardziej aktualnym problemem ja wskazał Rzecznik jest skuteczne wykluczanie z możliwości prowadzenia takiej działalności gospodarczej osób lub podmiotów, które wykonują taką działalność bez wymaganego zezwolenia. Możliwość kontroli takich placówek jest utrudniona w szczególności przez to, że podmioty prowadzące faktycznie działalność wymagającą zezwolenia omijają obowiązujące przepisy, rejestrując inną działalność (np. jako prowadzenie pensjonatu ze stołówką, wynajem pokoi, agroturystyka itp.).

Mimo nowelizacji art. 225 k.k., który przewiduje karę dla tego, kto osobie upoważnionej do kontroli w powyższych placówkach udaremnia lub utrudnia wykonywanie czynności, nadal występują przypadki utrudniania czy wręcz udaremniania takich kontroli.

Rzecznik stwierdził, że obecne regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nie stwarzają wystarczających podstaw do efektywnego działania wojewodów w tym zakresie, a istniejący system kar pieniężnych jest nieskuteczny. Również najbardziej rygorystyczna sankcja w postaci nakazu wstrzymania prowadzenia placówki ze względu zagrożenia życia lub zdrowia osób tam przebywających okazuje się mało przydatna, skoro niesie ze sobą dodatkowe obciążenie wyłącznie wojewody i pomocy społecznej nowymi obowiązkami w zakresie zapewnienia osobom przebywającym w takiej placówce innych, odpowiednich miejsc pobytu.

Rzecznik zauważył także, że powyższa sankcja ograniczona jest tylko do placówek prowadzonych bez zezwolenia, podczas gdy istnieje możliwość występowania takich zagrożeń również w placówkach uzyskujących wymagane zezwolenie.

Kolejnym problemem jest brak określenia wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych wobec osób kierujących placówką i innych pracowników. W efekcie zatrudniony w placówce personel może nie posiadać nawet minimalnych kwalifikacji w zakresie prawidłowego sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi lub niepełnosprawnymi. Z kontroli takich placówek wynika niski standard usług socjalno-bytowych. Ponadto sygnalizowane są liczne problemy związane z przestrzeganiem praw osób przebywających w takich placówkach. Umowy cywilne, na podstawie których umieszczane są osoby w placówkach, zawierane są często przez rodzinę, mimo że osoba umieszczana w placówce nie jest ubezwłasnowolniona i nie zawsze wyraża zgodę. Ponadto umowy takie zawierają dodatkowe postanowienia, które ograniczają prawa osób przebywających w placówkach (np. zakaz opuszczania placówki, ograniczenie kontaktów z niektórymi członkami rodziny lub znajomymi, nakaz natychmiastowego opuszczenia placówki w przypadku opóźnień z opłatami lub pogorszeniem stanu zdrowia).

Szczególnie trudnym do skontrolowania jest proces podawania leków (np. psychotropowych) bez nadzoru lekarza oraz przypadki stosowania przymusu bezpośredniego.

W ocenie Rzecznika konieczna jest przebudowa dotychczasowych regulacji prawnych, odnoszących się do prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi. Szczególnego rozważenia wymaga postulat, aby zakres działalności gospodarczej w tym zakresie był ograniczony wobec niektórych kategorii osób, które

RPO interweniuje w sprawie sposobu traktowania osób przebywających w domach opieki

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 07, maj 2016 00:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odsłony: 807

wymagają specjalistycznej i profesjonalnej opieki (np. z chorobą Alzheimera).

Z uwagi na powyższe Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Minister Elżbiety Rafalskiej o przedstawienie stanowiska wobec zasygnalizowanych problemów.

Źródło: www.rpo.gov.pl